

PROVEDBENI PROGRAM OPĆINE ŠESTANOVAC

2025. – 2029.

NARUČITELJ:

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINA ŠESTANOVAC
DR FRANJE TUĐMANA 75
21250 ŠESTANOVAC
Tel.: +385 21 721 006
Fax.: +385 21 721 006
E-mail: info@opcina-sestanovac.hr
Web: www.opcina-sestanovac.hr

NOSITELJ IZRADE:

Martin Merčep, ing.traff.
Općinski načelnik Općine Šestanovac

IZVRŠITELJ:

Poduzetnički inkubator Šestanovac d.o.o., za razvoj
poduzetništva
DR FRANJE TUĐMANA 75
21250 ŠESTANOVAC
E-mail: pi.sestanovac@gmail.com

VODITELJ IZRADE PROGRAMA:

Ivanka Ribičić, mag. oec

Šestanovac
Rujan, 2025.g.

SADRŽAJ:

1) PREDGOVOR	3
2) UVOD.....	4
3) DJELOKRUG OPĆINE	4
3.1) VIZIJA	5
3.2) MISIJA	5
3.3) ORGANIZACIJSKA STRUKTURA	6
4) OPIS KRATKOROČNIH RAZVOJNIH IZAZOVA I POTENCIJALA U SAMOUPRAVNOM PODRUČJU OPĆINE ŠESTANOVAC.....	7
4.1) DEMOGRAFIJA	7
4.2) DRUŠTVENA DJELATNOST	8
4.2.1 OBRAZOVANJE	8
4.2.2 SOCIJALNA SKRB	9
4.2.3 ZDRAVSTVO	9
4.2.4 KULturna BAŠTINA	9
4.3) GOSPODARSTVO.....	11
4.3.1 POLJOPRIVREDA	11
4.3.2 VOĆARSTVO I MASLINARSTVO	11
4.3.3 MASLINARSTVO.....	12
4.3.4 STOČARSTVO.....	12
4.3.5 RURALNI TURIZAM	12
4.4) PODUZETNIŠTVO	13
4.5) ZAŠTITA OKOLIŠA	14
4.5.1 PRIRODNA BAŠTINA I ZAŠTITA EKOLOŠKE MREŽE.....	14
5) DOPRINOS PROVEDBI CILJEVA I PRIORITETA IZ POVEZANIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA	14
5.1) CILJ 1. POTICANJE GOSPODARSKOG RAZVOJA I ZAPOSŁJAVANJA KROZ JAČANJE PODUZETNIŠTVA I POLJOPRIVREDE	15
5.2) CILJ 2. JAČANJE TURIZMA KROZ KULturnU I RURALNU REVITALIZACIJU	16
5.3) CILJ 3 – POBOLJŠANJE KVALITETE ŽIVOTA I POTICANJE DEMOGRAFSKOG RASTA KROZ UNAPRJEĐENJE OBRAZOVANJA, RAZVOJ INFRASTRUKTURE I DIGITALIZACIJU JAVNE UPRAVE	17
5.4) CILJ 4 – UNAPRJEĐENJE ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETSKE UČINKOVITOSTI KROZ RAZVOJ OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE TE ODRŽIVO PROSTORNO UREĐENJE	19
5.5) CILJ 5. – UNAPRJEĐENJE SOCIJALNE I ZDRAVSTVENE SKRBI RADI POBOLJŠANJA KVALITETE ŽIVOTA STANOVNIKA	

6)	<u>POPIS MJERA S OPISOM, KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA I POKAZATELJIMA REZULTATA</u>	<u>22</u>
7)	<u>OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠĆIVANJE O PROVEDBI PROVEDBENOG PROGRAMA OPĆINE ŠESTANOVAC</u>	<u>33</u>
7.1)	NADLEŽNOSTI I ODGOVORNOSTI	33
7.2)	CILJEVI PRAĆENJA I IZVJEŠĆIVANJA	33
7.2.1	NAČIN PROVEDBE I ROKOVI	33
8)	<u>POPIS IZVORA</u>	<u>34</u>
9)	<u>POPIS TABLICA.....</u>	<u>35</u>
10)	<u>POPIS GRAFIKONA.....</u>	<u>35</u>

1) PREDGOVOR

Provedbeni program Općine Šestanovac izrađen je kao ključni operativni dokument kojim se definiraju prioriteti, mjere i aktivnosti za realizaciju strateških ciljeva utvrđenih Prostornim planom, lokalnim strategijama razvoja te u skladu s razvojnim dokumentima viših razina, prvenstveno Planom razvoja Splitsko-dalmatinske županije (SDŽ).

Program predstavlja praktičnu i operativnu nadogradnju strateških dokumenata, usmjeren na provedbu razvojnih projekata i mjera s ciljem poboljšanja kvalitete života građana, održivog gospodarskog razvoja, zaštite okoliša, jačanja socijalne skrbi, unapređenja obrazovanja, kulture, sporta, zdravstvene zaštite te sigurnosti i civilne zaštite.

Izrada Provedbenog programa temeljila se na Zakonu o strateškom planiranju i upravljanju razvojem Republike Hrvatske, što osigurava usklađenost s nacionalnim propisima, jasnu odgovornost svih sudionika provedbe te sustavno praćenje i evaluaciju učinaka i rezultata projekata. Program također omogućuje transparentno i učinkovito korištenje javnih sredstava, pružajući pravovremene i relevantne informacije donositeljima odluka, kao i građanima.

Ovaj Provedbeni program posebno je usmjeren na:

- jačanje institucionalnih kapaciteta Općine i učinkovitosti lokalne samouprave;
- poticanje poduzetništva i gospodarskog razvoja kroz razvoj infrastrukture i podršku lokalnim gospodarstvenicima;
- unapređenje socijalnih, obrazovnih i zdravstvenih usluga te promicanje zdravog i aktivnog života;
- očuvanje prirodnih resursa, zaštitu okoliša, razvoj obnovljivih izvora energije i održivo prostorno uređenje;
- jačanje sigurnosti građana, vatrogastva, civilne zaštite i humanitarnih djelatnosti.

Provedbeni program Općine Šestanovac stoga predstavlja operativni okvir za realizaciju strateških ciljeva, osiguravajući koordinaciju svih lokalnih aktera, pravnih osoba i ustanova te usklađenost s razvojnim planovima Splitsko-dalmatinske županije. Njegova primjena omogućuje kontinuirano praćenje napretka, evaluaciju učinkovitosti poduzetih mjera i prilagodbu aktivnosti u skladu s promjenama potreba i okolnosti.

Ovim dokumentom Općina Šestanovac potvrđuje svoju predanost održivom, uključivom i odgovornom razvoju, čime se doprinosi dugoročnom poboljšanju kvalitete života svih građana.

2) UVOD

Općina Šestanovac smještena je u Splitsko-dalmatinskoj županiji te pripada NUTS II regiji Jadranska Hrvatska. Zbog svojih geografskih i socioekonomskih obilježja, Općina ima status brdsko-planinskog područja. Prema Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema indeksu razvijenosti, svrstana je u **II. skupinu**, što znači da se nalazi ispod prosjeka razvijenosti Republike Hrvatske.

Ukupna površina Općine iznosi **88,90 km²**, a prema posljednjem službenom popisu stanovništva iz 2021. godine, na tom prostoru živi **1.669 stanovnika**. Administrativno, Općina obuhvaća pet naselja: **Grabovac, Katuni, Kreševo, Šestanovac i Žeževica**.

3) DJELOKRUG OPĆINE

Općina Šestanovac osnovana je sukladno Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13, 110/15).

U skladu s Ustavom Republike Hrvatske, zakonima i Statutom Općine Šestanovac, općina je samostalna u odlučivanju o poslovima iz svog samoupravnog djelokruga. Statutom su definirani temeljni elementi njezinog funkcioniranja: ustrojstvo i ovlasti upravnih tijela, način rada, javna priznanja te obilježja lokalne samouprave.

Općina u svom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se izravno zadovoljavaju potrebe građana, a koji nisu Ustavom i zakonima povjereni državnim tijelima. To se odnosi osobito na sljedeće aktivnosti:

- prostorno i urbanističko planiranje
- uređenje naselja i stanovanja
- komunalno gospodarstvo
- briga o djeci i socijalna skrb
- primarna zdravstvena zaštita
- odgoj i osnovno obrazovanje
- kultura, tjelesna kultura i šport
- zaštita potrošača
- zaštita i unaprjeđenje okoliša
- protupožarna i civilna zaštita
- lokalni promet i infrastruktura
- drugi poslovi utvrđeni posebnim zakonima

Osim redovnih poslova iz nadležnosti lokalne samouprave, Općina Šestanovac aktivno oblikuje i provodi ključne javne politike s ciljem osiguravanja kvalitetnog života i ravnomjernog razvoja:

- Ekonomske politike (proračunska, fiskalna, porezna, investicijska, politika zapošljavanja) – usmjerene su na regulaciju gospodarskih odnosa i poticanje poduzetništva i ulaganja.
- Socijalne politike – usmjerene su na zaštitu ranjivih skupina (starijih osoba, osoba u socijalnoj potrebi, žena), smanjenje socijalnih rizika i jačanje socijalne uključenosti.
- Sektorske politike – uključuju razvoj specifičnih područja poput poljoprivrede, energetike, prometa i infrastrukture te su ključne za gospodarski i funkcionalni napredak Općine.
- Društvene politike – poput kulturne, vjerske i sportske politike, koje imaju važnu ulogu u očuvanju identiteta, poticanju zajedništva i povećanju kvalitete života stanovnika.

Općina Šestanovac svojim djelovanjem nastoji stvoriti ravnotežu između gospodarskog rasta, društvenog razvoja i očuvanja okoliša, čime potvrđuje svoju ulogu kao odgovorne i funkcionalne jedinice lokalne samouprave.

3.1) Vizija

Vizija Općine Šestanovac predstavlja temeljne programske smjernice za četverogodišnje mandatno razdoblje izvršne vlasti. Usklađena je s srednjoročnim ciljevima razvoja definiranim u Planu razvoja Općine Šestanovac, čime se osigurava dosljednost i kontinuitet u provođenju lokalnih politika i projekata.

Ova vizija polazi od trenutnog stanja i potreba lokalne zajednice, a istovremeno se oslanja na realno postavljene razvojne ciljeve.

Ona jasno definira **ključne točke u razvoju** koje se žele postići tijekom mandata, usmjerene na:

- unapređenje životnog standarda stanovnika
- razvoj lokalne infrastrukture i gospodarstva
- jačanje društvene kohezije
- očuvanje prirodnih i kulturnih vrijednosti
- transparentno i učinkovito upravljanje resursima

Vizija Općine Šestanovac za mandatno razdoblje 2025. – 2029. glasi:

OPĆINA ŠESTANOVAC – moderna i održiva zajednica ravnomjernog razvoja, sigurnog života i jednakih prilika za sve stanovnike, koja potiče gospodarski rast i osigurava kvalitetan život, ne zaboravljajući pritom svoju tradiciju, kulturu i prirodna bogatstva.

Iznesenom vizijom jasno su istaknuti razvojni ciljevi kojima Općina Šestanovac teži u nadolazećem razdoblju, oslanjajući se na vlastite potencijale, resurse i vrijednosti lokalne zajednice.

3.2) Misija

Misija Općine Šestanovac je pravodobno, efikasno i funkcionalno izvršavanje zadataka i funkcija sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i ostalim zakonskim regulativama.

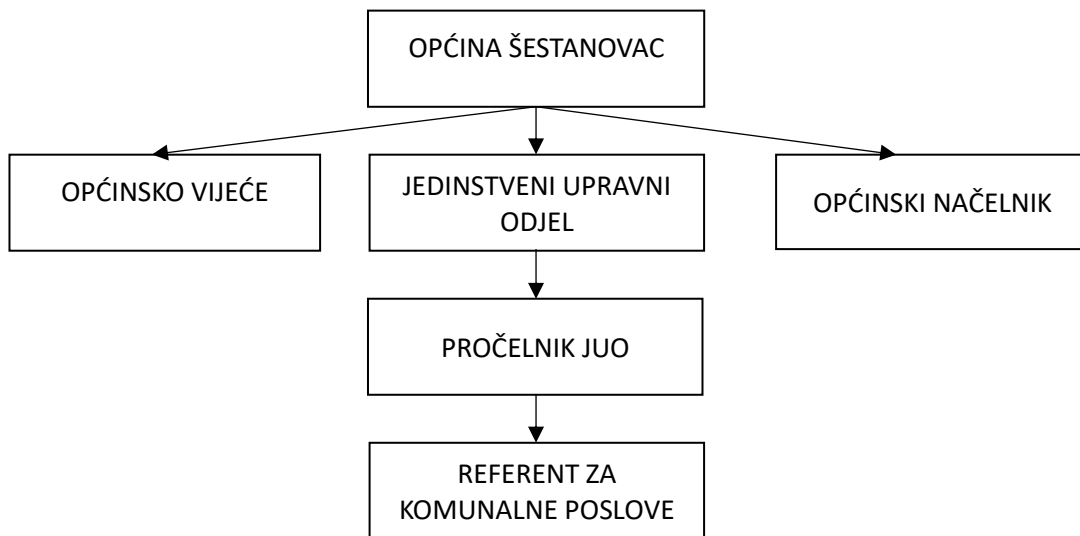
Općina Šestanovac djeluje usmjereno na stalno poboljšanje kvalitete života i rada svojih stanovnika, provodeći temeljne funkcije lokalne samouprave kroz:

- pružanje kvalitetnih i dostupnih javnih usluga,

- uključivanje građana u procese donošenja odluka,
- odgovorno upravljanje javnim dobrima,
- transparentno i učinkovito poslovanje općinske uprave,
- pravovremeni protok informacija.

Kroz organizaciju rada i provedbu različitih aktivnosti, Općina dosljedno poštuje poslovne, profesionalne i etičke norme te nastoji osigurati ravnotežu između društvenih potreba i održivog razvoja. Poseban naglasak stavlja se na poticanje gospodarskog, poljoprivrednog, turističkog i demografskog razvoja, u skladu s definiranom vizijom i strateškim ciljevima Općine Šestanovac.

3.3) Organizacijska struktura

Pod nadležnošću Općine Šestanovac nalaze se i slijedeći pravni subjekti:

- Turistička zajednica općine Šestanovac
- Poduzetnički inkubator Šestanovac d.o.o.
- Promet Split d.o.o.
- Peovica d.o.o.
- Vodovod Omiš d.o.o.
- Vodovod Imotske Krajine d.o.o.

Ovi subjekti, svaki u svojoj nadležnosti, doprinose ostvarivanju ciljeva lokalne samouprave kroz razvoj turizma, poticanje poduzetništva, javni prijevoz, komunalne usluge i opskrbu vodom.

4) OPIS KRATKOROČNIH RAZVOJNIH IZAZOVA I POTENCIJALA U SAMOUPRAVNOM PODRUČJU OPĆINE ŠESTANOVAC

Razvijenost određene jedinice lokalne samouprave (JLS) u Republici Hrvatskoj mjeri se **ponderiranim prosjekom više društveno-gospodarskih pokazatelja**, među kojima su:

- stopa nezaposlenosti,
- dohodak po stanovniku,
- proračunski prihodi JLS-a,
- opće kretanje stanovništva,
- stopa obrazovanosti.
- indeks starenja

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije provodi postupak ocjenjivanja i razvrstavanja JLS-ova sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17, 118/18), koristeći tzv. indeks razvijenosti. Ovisno o vrijednosti indeksa (referentna vrijednost: 125%), jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave svrstavaju se u osam skupina razvijenosti.

Na temelju izračuna iz 2021. godine, **Općina Šestanovac s indeksom razvijenosti od 94,664 %** razvrstana je u **II. skupinu razvijenosti**, što znači da se nalazi **ispod prosjeka razvijenosti Republike Hrvatske**.

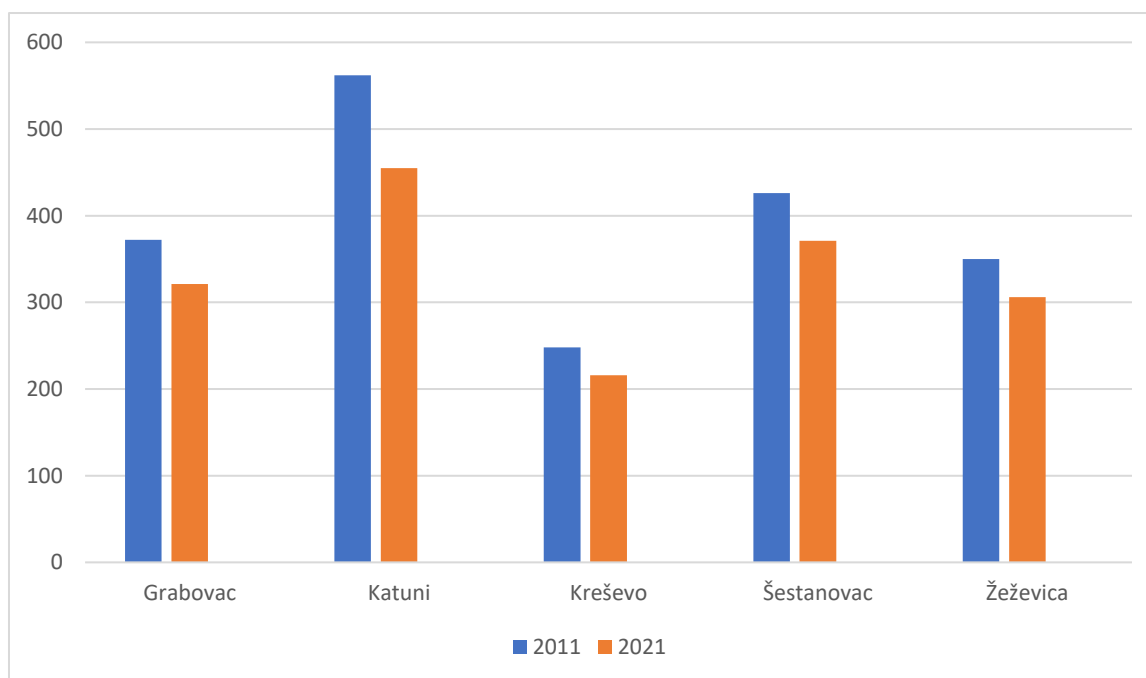
OPĆINA	Prosječan dohodak po stanovniku	Prosječni izvorni prihod JLS po stanovniku	Prosječna stopa nezaposlenosti	Kretanje stanovništva	Indeks starenja	Stupanj obrazovanja
	2021	2021	2021	2021	2021	2021
Šestanovac	30.676,83	1.966,03	0,1187	86,00	255,20	14,39

Tablica 1: Indeks razvijenosti Općine Šestanovac, Izvor MRRFEU, 2021

4.1) Demografija

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine na području Općine Šestanovac živi 1669 stanovnika i njezin ukupni udio u stanovništvu Splitsko – dalmatinske županije iznosi 0,39%.

Na temelju popisa stanovništva iz 2021. godine može se zaključiti da najviše stanovnika živi u naseljima Katuni i Šestanovac.

Grafikon 1: Popis stanovništva prema zadnja dva popisa (Izvor: Državni zavod za statistiku)

Pregledom statističkih podataka državnog zavoda za statistiku na području Šestanovca po narodnosti najviše obitava Hrvata (99,54 %).

4.2) Društvena djelatnost

4.2.1 Obrazovanje

Na području Općine Šestanovac u središtu naselja Šestanovac izgrađen je dječji vrtić kapaciteta 25 djece vrtićkog uzrasta (od 3 do 6 godina), koji je u funkciji od 1. rujna 2016. godine. Općina Šestanovac aktivno podupire predškolski odgoj kroz sufinanciranje redovitog rada vrtića, kao i 80 % troškova pohađanja koje snose roditelji.

U naselju Šestanovac djeluje Osnovna škola dr. fra Karla Balića, koja organizira nastavu u jednoj smjeni za učenike od 1. do 8. razreda. Školu trenutno pohađa oko 170 učenika.

Srednjoškolsko obrazovanje nije dostupno na području Općine, te učenici nakon završene osnovne škole školovanje nastavljaju u gradovima Omišu i Splitu. Također, višeg i visokog obrazovanja nema na području Općine, pa studenti visoko obrazovanje upisuju u većim urbanim središtima diljem Republike Hrvatske.

Prema podacima Popisa stanovništva iz 2011. godine, najveći udio stanovništva ima završenu osnovnu školu, dok je najmanji broj onih s visokim obrazovanjem.

U cilju poboljšanja uvjeta obrazovanja i poticanja obrazovne uključenosti, Općina Šestanovac provodi niz mjera i programa potpore, uključujući:

- subvencioniranje nabave školskih udžbenika, radnih bilježnica i školskog pribora za osnovnoškolce,
- sufinanciranje troškova prijevoza srednjoškolaca i studenata,
- dodjelu nagrada za izvrsnost i postignuća učenika i studenata na županijskim i državnim natjecanjima.

Kroz ove mjere, Općina nastoji osigurati jednake obrazovne šanse za sve, unatoč prostornoj udaljenosti od srednjoškolskih i visokoškolskih ustanova.

4.2.2 *Socijalna skrb*

Na području Općine Šestanovac ne postoje izgrađeni objekti namijenjeni institucionalnoj socijalnoj skrbi. Unatoč tome, Općina aktivno sudjeluje u provođenju socijalnih programa i projekata, posebno kroz suradnju s udrugama civilnog društva i korištenje sredstava iz Europskog socijalnog fonda.

Posebno se ističe provedba projekta „**Zaželi – Prevencija institucionalizacije**“, koji se financira iz ESF-a +, a čijom se provedbom zapošljavaju osobe koje pružaju usluge potpore i podrške u svakodnevnom životu starijim i nemoćnim osobama u njihovim domovima. Projekt provodi Općina Šestanovac u partnerstvu s udrugom osoba s invaliditetom Agape Omiš te time značajno doprinose poboljšanju socijalne uključenosti i kvalitete života korisnika.

Institucionalna socijalna skrb na području Općine organizirana je putem Centra za socijalnu skrb Split – podružnica Omiš. Prema podacima Centra, najveći broj korisnika socijalne skrbi na području Općine Šestanovac odnosi se na korisnike doplatka za pomoć i njegu, dok je najmanji broj korisnika onih sa statusom roditelja njegovatelja ili njegovatelja.

Unatoč ograničenim infrastrukturnim kapacitetima, Općina Šestanovac nastoji kroz partnerske projekte, dostupne usluge i lokalne potpore pridonijeti zaštiti najranjivijih skupina te poboljšanju socijalne sigurnosti i dostojanstva svojih stanovnika.

4.2.3 *Zdravstvo*

Zdravstvena zaštita na području Općine Šestanovac organizirana je putem koncesijskih ordinacija, Doma zdravlja Splitsko-dalmatinske županije te Ustanove za hitnu medicinsku pomoć.

Stanovnicima Općine dostupne su osnovne zdravstvene usluge u okviru:

- opće medicine,
- patronažne službe,
- dentalne medicine (stomatologije).

U ambulanti na području Općine djeluju ukupno tri liječnika – dva liječnika opće medicine i jedan doktor dentalne medicine.

Također, na području Općine djeluje i ispostava Ustanove za hitnu medicinsku pomoć, koja je dio mreže hitnih medicinskih službi na strateškim točkama uz autoceste. Ova ispostava pruža hitne intervencije u prometnim nesrećama na autocesti i lokalnim cestama, kao i pomoć lokalnom stanovništvu u hitnim slučajevima.

Na području Općine nalazi se i jedna ljekarna, čime je osigurana osnovna dostupnost lijekova i farmaceutskih usluga.

Unatoč relativno maloj populaciji, zdravstvene potrebe stanovništva Općine Šestanovac pokrivene su organiziranim osnovnim zdravstvenim uslugama, uz dostupnost hitne pomoći i blizinu većih zdravstvenih centara u Omišu i Splitu za složenije medicinske zahvate.

4.2.4 *Kulturna baština*

Na području Općine Šestanovac nalazi se ukupno **devet registriranih kulturnih dobara**, od čega je:

- osam dobara registrirano kao pojedinačna nepokretna kulturna dobra,
- jedno dobro registrirano kao nepokretno kulturno dobro – kulturno-povijesna cjelina.

Ova zaštićena dobra predstavljaju vrijedne tragove povijesnog, arhitektonskog i duhovnog nasljeđa općine, te svjedoče o dugogodišnjem kontinuitetu života i stvaralaštva na ovom prostoru.

Kulturna baština Općine Šestanovac predstavlja značajan resurs za očuvanje identiteta lokalne zajednice, ali i potencijal za razvoj kulturnog turizma, obrazovnih sadržaja te jačanje svijesti o vrijednosti nasljeđa kod mladih naraštaja.

Oznaka dobra	Lokacija	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
Z-5999	Grabovac	Arheološko nalazište Velika Peć	Nepokretno kulturno dobro-pojedinačno
Z-6692	Grabovac	Crkva Porođenja Blažene Djevice Marije (Male Gospe) s grobljem	Nepokretno kulturno dobro-pojedinačno
Z-6760	Grabovac	Kapela sv. Ivana Krstitelja	Nepokretno kulturno dobro-pojedinačno
P-4124	Katuni	Arheološka zona Vlake	Nepokretno kulturno dobro – kulturno – povijesna cjelina
Z-4460	Katuni	Crkva Uznesenja BDM	Nepokretno kulturno dobro-pojedinačno
Z-6772	Katuni	Mandušića Kula	Nepokretno kulturno dobro-pojedinačno
P-5307	Kreševo	Crkva sv. Roka	Nepokretno kulturno dobro-pojedinačno
Z-5979	Žeževica	Sklop Bolčić	Nepokretno kulturno dobro-pojedinačno
Z-5933	Žeževica	Župna crkva sv. Jurja mučenika	Nepokretno kulturno dobro-pojedinačno

Tablica 2: Popis zaštićenih kulturni dobara na području Općine Šestanovac

- **Pećina "Velika peć"**, smještena na sjevernoj padini Sridnje gore, jugoistočno od sela Grabovca, predstavlja izuzetno vrijedno arheološko nalazište. Istraživanja potvrđuju da je bila nastanjena od neolitika do srednjeg vijeka, a nalazi brojnih ognjišta i tragova loženja vatre potvrđuju dugotrajan ljudski boravak. Svi arheološki slojevi pećine bogati su nalazima.
- **Župna crkva Porođenja Blažene Djevice Marije s grobljem** u Grabovcu izgrađena je oko 1722. godine na mjestu srednjovjekovnog groblja. Smještena je u zabiokovskoj prodolini, uz staru Napoleonovu cestu koja je povezivala Split i Vrgorac.
- **Kapela sv. Ivana Krstitelja** u zaselku Vrdoljaci, jugozapadno od Grabovca, sagrađena je 1875. godine. Riječ je o jednobrodnoj kamenoj kapeli koju je dao izgraditi domaći svećenik don Ivan Vrdoljak.
- **Zaravan "Vlake"** u Katunima čuva ostatke križanja dviju rimskih cesta, poznatih po tzv. spurilama – kolotrazi urezani u kamen s razmakom od oko 1,4 metra. Ovaj lokalitet značajan je za razumijevanje antičke prometne infrastrukture u Dalmatinskoj zagori. **Gradina "Kulina"**, smještena na južnom dijelu zaravni "Vlake", predstavlja prapovijesno utvrđenje sa sačuvanim bedemom (danas nasipom). Ovaj prostor jedna je od najcjelovitijih arheoloških zona ove vrste u

Dalmaciji, s tragovima koji upućuju na kontinuirano korištenje tijekom srednjeg i ranog novog vijeka.

- **Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije** u Katunima-Kreševu obnovljena je 1722. godine, na temeljima starokršćanske i srednjovjekovne crkve. Tijekom gradnje korišten je materijal prijašnjih građevina, uključujući i dijelove stećaka ugrađene u temelje. Crkva posjeduje oslikano svetište, glavni i tri bočna oltara, te veliku sliku slikara F. Naldija iz 18. stoljeća.
- **Mandušića kula**, kamena utvrđena kuća iz 15. stoljeća, nalazi se na sjevernom dijelu zaseoka Mandušići u Katunima. Služila je za obranu naselja, a ispred nje se i danas nalaze ostaci pomoćnog objekta.
- **Crkva sv. Roka u Katunima**, podignuta 1794. godine, kako potvrđuje natpis bosančicom iznad glavnog ulaza, više je puta dograđivana. Unutrašnjost je ukrašena vegetabilnim motivima u plitkom reljefu, što doprinosi njezinoj umjetničkoj vrijednosti.
- **Sklop stambeno-gospodarskih kuća u zaseoku Bolčići**, tlocrtno organiziran u obliku slova "U", primjer je tradicionalne pučke arhitekture. Građen lokalnim kamenom ("modracem"), ovaj sklop zorno prikazuje funkcionalnu podjelu prostora i graditeljsku vještinu lokalnog stanovništva.
- **Crkva sv. Jurja mučenika u Žeževici** izgrađena je na uzvisini Orje, na srednjovjekovnom lokalitetu. Prvi put se spominje 1739. godine u vizitaciji nadbiskupa Katića. Današnji oblik potječe iz 1754. godine, s naknadno dograđenom polukružnom apsidom. Groblje oko crkve ograđeno je kamenim zidom, a do glavnog ulaza vode kamene stube iz 19. stoljeća.

Ova vrijedna kulturna baština predstavlja potencijal za razvoj kulturnog turizma, edukaciju i očuvanje lokalnog identiteta. Općina Šestanovac nastoji kroz razne aktivnosti očuvati, promovirati i uključiti ova dobra u širu društvenu i gospodarsku valorizaciju.

4.3) Gospodarstvo

4.3.1 Poljoprivreda

Na dan 01.07.2025. godine u Općini Šestanovac je prema podacima Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u Upisnik poljoprivrednika upisano je 79 poljoprivrednih gospodarstava. Od navedenog broja 71 su registrirana kao obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG), 7 samoopisrba poljoprivredna gospodarstva (SOPG) i 2 trgovačka društva.

Najveći broj poljoprivrednih gospodarstava je registriran u naselju Katuni, njih 20.

Na području Općine Šestanovac obrađuje se ukupno **101,28 ha poljoprivrednog zemljišta**, dok je ukupna površina **obrađivih zemljišta 206,70 ha**. Iako je primarna poljoprivredna proizvodnja prisutna, druge proizvodne djelatnosti zasad su slabije razvijene.

Najzastupljenije poljoprivredne kulture su: višnja, maslina, vinova loza, te livade, pašnjaci i ugar.

4.3.2 Voćarstvo i maslinarstvo

Najznačajnije poljoprivredne grane na području Općine su voćarstvo i maslinarstvo, pri čemu se posebno ističu višnja maraska i trešnja.

Zahvaljujući kvalitetnom tlu i povoljnim klimatskim uvjetima – osobito toplim i suhim razdobljima tijekom dozrijevanja plodova – područje Šestanovca iznimno je pogodno za uzgoj **višnje maraske**, čiji plodovi

dostižu visoku kakvoću. Iskoristivost višnje maraske je višestruka – koristi se ne samo plod, već i koštica i list.

Na lokalitetu Katuni – Prpuša nalazi se najveći nasad maraske, sa 70 ha površine i oko 20.000 stabala, koji je u sustavu ekološke proizvodnje. Plod višnje koristi se kao sirovina u prehrambenoj industriji za proizvodnju likera, žestokih pića, vitaminskih sirupa, sokova, pekmeza te zamrznutih i sušenih plodova. Voćarstvo se na području Općine ponovno razvija i ima značajan potencijal za daljnje širenje, osobito kroz modele održive i ekološke proizvodnje.

Osim višnje, značajnu ulogu ima i trešnja. Veći nasad trešnje nalazi se na sjeveroistočnom dijelu Općine, na granici naselja Katuni (Prpuša) i Žeževica, gdje je zasađeno oko 2.700 stabala.

4.3.3 Maslinarstvo

Maslinarstvo je duboko ukorijenjeno u lokalnu tradiciju i predstavlja jednu od najstarijih i najraširenijih kultura na području Općine. Maslinovo ulje iz Šestanovca poznato je po visokoj kvaliteti, što potvrđuju brojna priznanja na državnim i međunarodnim natjecanjima.

Na području Općine nalazi se najveći ekološki maslinik u Dalmatinskoj zagori, s 1.700 stabala na 7,5 ha površine. Masline se, uz proizvodnju ulja, koriste i za izradu različitih namaza, konzerviranih plodova, likera, dok se maslinov list koristi za pripremu čajeva.

4.3.4 Stočarstvo

Na području Općine Šestanovac evidentirano je ukupno **1.773 grla stoke**, pri čemu je najzastupljenija svinja s 613 grla, slijede goveda (464), ovce (378), magarci (137) te koze (126). Najmanje je konja – ukupno 55 grla.

Pored uzgoja stoke, pčelarstvo također ima svoje mjesto u lokalnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Na području Općine djeluje 15 poljoprivrednih gospodarstava koja se bave pčelarstvom, s ukupno **1.059 registriranih košnica**.

U okviru stočarske djelatnosti postoji izražen interes za razvoj dodatne infrastrukture i specijalizirane proizvodnje, osobito:

- za izgradnju mini mljekara,
- za uzgoj crne slavonske svinje (fajferice),
- te za očuvanje i uzgoj autohtone pasmine krave buše.

Ovaj potencijal predstavlja temelj za daljnji razvoj tradicionalne i održive stočarske proizvodnje, kao i za stvaranje domaćih brendova s lokalnim karakterom i visokom dodanom vrijednošću.

4.3.5 Ruralni turizam

Općina Šestanovac posjeduje brojne razvojne potencijale u području ruralnog turizma, s naglaskom na gastronomsku ponudu domaćih specijaliteta i iskonski doživljaj sela. Smještena u okruženju Biokova, Mosora i Omiške Dinare, te u blizini mora i rijeke Cetine, Šestanovac nudi autentičan ambijent koji spaja netaknutu prirodu i tradiciju Dalmatinske zagore.

U narednom razdoblju Općina planira dodatno unaprijediti svoju turističku infrastrukturu, osobito kroz:

- rekonstrukciju kulturnog centra Mandušića kula

- rekonstrukciju Društvenog doma u Šestanovcu (zgrade Općine), u čijem sklopu je planirana polivalentna dvorana za razne kulturne i društvene sadržaje (predstave, koncerti, izložbe, prezentacije i sl.).

Uz infrastrukturna ulaganja, područje Općine nudi i brojne biciklističke i pješačke staze, koje vode do vidikovaca s kojih se pruža pogled na kanjon Cetine, Zabiokovlje i Zamosorje, čineći ga atraktivnim i za ljubitelje aktivnog odmora.

Trenutno na području Općine ne postoji hotelski smještaj, dok je privatni smještaj u porastu – zabilježeno je **59 kuća za odmor** s ukupno **348 ležaja**. Turistički promet pokazuje kontinuiran rast:

- 2024. godine ostvareno je 15.958 noćenja uz 1.792 dolazaka,
- do 2029. godine očekuje se rast na 18.000 noćenja i oko 2.200 dolazaka.

Prema podacima APPRRR-a, na području Općine dva OPG – a pružaju usluge ruralnog turizma, dok se u sklopu drugih mogu kušati autohtoni lokalni proizvodi.

Daljnijim ulaganjem u infrastrukturu, promocijom lokalnih specijaliteta i uključivanjem OPG-ova u turističku ponudu, omogućio bi se razvoj održivog turizma. Time bi se produžio boravak gostiju, a posjetiteljima omogućilo:

- razgledavanje spomen-obilježja i kulturnih znamenitosti,
- kušanje domaćih jela i proizvoda lokalnih proizvođača,
- kupnja suvenira i tradicijskih rukotvorina.

Ruralni turizam u Šestanovcu tako postaje ključan alat za gospodarski razvoj, očuvanje kulturnog identiteta i povećanje kvalitete života lokalnog stanovništva.

4.4) Poduzetništvo

Na području Općine Šestanovac u 2025. godini registrirano je ukupno **43 trgovačka društva** i **37 obrta**, što predstavlja rast od preko 20% u odnosu na 2021. godinu. Ovaj porast ukazuje na sve veći interes lokalnog stanovništva za ulazak u poduzetničke vode, ali i na povoljniju poduzetničku klimu.

Građevinarstvo i dalje ostaje najzastupljenija djelatnost, dok su usluge u ugostiteljstvu, turizmu, kao i popravak vozila i trgovina na malo također značajno prisutni i u porastu.

Među najvažnijim poduzetničkim ulaganjima na području Općine ističu se:

- Vjetroelektrana Katuni, koja je u funkciji i doprinosi energetskej održivosti i lokalnim prihodima,
- Poduzetnička zona Šestanovac, čija je izgradnja u završnoj fazi, s planiranim otvaranjem više od 40 radnih mjesta,
- Planirana izgradnja sunčanih elektrana u naseljima Katuni i Žeževica, kao dodatni korak prema zelenoj tranziciji i energetskej neovisnosti.

Zahvaljujući navedenim ulaganjima i sustavnom poticanju malog i srednjeg poduzetništva, Općina Šestanovac bilježi pad nezaposlenosti. Prema evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, na dan 1. srpnja 2025. godine u Šestanovcu je evidentirano **66 nezaposlenih osoba** (35 muškaraca i 31 žena), što je **pad od 38%** u odnosu na 2021. godinu.

Otvaranjem Poduzetničke zone i daljnjom podrškom novim poslovnim inicijativama, očekuje se daljnje smanjenje nezaposlenosti, poticanje lokalne proizvodnje, te rast BDP-a Općine Šestanovac

4.5) Zaštita okoliša

Zbrinjavanje otpada jedno je od ključnih pitanja zaštite okoliša na području Općine Šestanovac. Konačno rješenje gospodarenja otpadom predviđa se u okviru Županijskog centra za gospodarenje otpadom, koji će se nalaziti izvan granica Općine.

Do izgradnje tog centra, sav komunalni otpad s područja Općine Šestanovac odvozi se na odlagalište otpada u Splitu, a ovu uslugu provodi komunalna tvrtka Peovica d.o.o. iz Omiša. Odvoz miješanog komunalnog otpada organiziran je tri puta tjedno – ponedjeljkom, srijedom i petkom – i trenutno je obuhvaćeno 100% kućanstava na području Općine.

Na području Općine ne postoji službeno odlagalište otpada, no Prostornim planom predviđena je izgradnja reciklažnog dvorišta u sklopu Gospodarske zone Šestanovac – čvorište. Time će se omogućiti napredniji sustav gospodarenja otpadom i povećanje stope recikliranja.

Tijekom narednog mandatnog razdoblja, Općina Šestanovac planira:

- osigurati infrastrukturne preduvjete za odvojeno prikupljanje otpada u svim kućanstvima,
- organizirati edukativne aktivnosti i radionice za građane s ciljem povećanja svijesti o važnosti selekcije otpada i očuvanja okoliša,
- pratiti nove mogućnosti financiranja kroz nacionalne i EU fondove za ulaganja u zaštitu okoliša.

4.5.1 Prirodna baština i zaštita ekološke mreže

Područje Općine Šestanovac bogato je **vrijednim prirodnim resursima**. Južni dio **gornjeg toka rijeke Cetine** nalazi se unutar **ekološke mreže Natura 2000**, koja obuhvaća:

- područja očuvanja značajna za ptice (POP) i
- područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS).

Također, **sjeverozapadni rub Parka prirode Biokovo** prostire se unutar administrativnih granica Općine Šestanovac, čime dodatno raste značaj odgovornog upravljanja prostorom i zaštite prirodne baštine.

Očuvanje i održivo korištenje prirodnih resursa ostat će u fokusu lokalne politike, s ciljem usklađivanja gospodarskog razvoja s očuvanjem okoliša za buduće generacije.

5) DOPRINOS PROVEDBI CILJEVA I PRIORITETA IZ POVEZANIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA

Obzirom da Općina Šestanovac nema izrađen akt strateškog planiranja, odnosno plan razvoja JLS za novo programsko razdoblje u provedbenom programu definirati će se ciljevi i prioriteti koje će Općina Šestanovac provoditi tijekom mandatnog razdoblja izvršnog tijela.

Cilj 1. Poticanje gospodarskog razvoja i zapošljavanja kroz jačanje poduzetništva i poljoprivrede

Prioritet 1.1. Razvoj i opremanje gospodarskih zona

Prioritet 1.2. Privlačenje investicija, poticanje poduzetništva i razvoj poduzetničkog inkubatora

Prioritet 1.3. Razvoj poljoprivrede i poljoprivredne proizvodnje

Cilj 2. Jačanje turizma kroz kulturnu i ruralnu revitalizaciju

Prioritet 2.1. Razvoj turističke infrastrukture i jačanje turističke ponude kroz promociju kulturne i prirodne baštine

Prioritet 2.2 – Digitalizacija i brendiranje turističke destinacije Općine

Cilj 3. Poboljšanje kvalitete života i poticanje demografskog rasta kroz unaprjeđenje obrazovanja, razvoj infrastrukture i digitalizaciju javne uprave

Prioritet 3.2 – Razvoj i modernizacija obrazovnog sustava

Prioritet 3.3 – Razvoj javne i društvene infrastrukture

Prioritet 3.4 – Digitalizacija javne uprave i povećanje dostupnosti usluga

Cilj 4. Unapređenje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti kroz razvoj obnovljivih izvora energije te održivo prostorno uređenje

Prioritet 4.1 – Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i zaštite okoliša

Prioritet 4.2 – Razvoj obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti

Prioritet 4.3 – Održivo prostorno uređenje i razvoj zelene infrastrukture

Cilj 5. Unapređenje socijalne i zdravstvene skrbi radi poboljšanja kvalitete života stanovnika

Prioritet 5.1: Jačanje sustava socijalne skrbi i podrške ranjivim skupinama

Prioritet 5.2: Unapređenje zdravstvene infrastrukture i usluga

Prioritet 5.3: Promicanje zdravog i aktivnog života

Prioritet 5.4: Jačanje sustava sigurnosti i civilne zaštite

5.1) CILJ 1. POTICANJE GOSPODARSKOG RAZVOJA I ZAPOŠLJAVANJA KROZ JAČANJE PODUZETNIŠTVA I POLJOPRIVREDE

Ovaj cilj usmjeren je na razvoj i modernizaciju poduzetničke infrastrukture, privlačenje investicija te stvaranje povoljnog poslovnog okruženja za rast malog i srednjeg poduzetništva.

Integrirani pristup poduzetništvu i poljoprivredi, uz međusektorsku suradnju, doprinosi diversifikaciji lokalne ekonomije, povećanju konkurentnosti i otvaranju novih radnih mjesta, stvarajući temelje za dugoročni gospodarski rast i poboljšanje kvalitete života stanovništva Općine.

U području poljoprivrede naglasak je na potpori obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima (OPG-ovima), poticanju modernizacije i rasta proizvodnje te razvoju ekološke i održive poljoprivrede. Poseban cilj je povezivanje poljoprivrednog sektora s turističkim i gospodarskim aktivnostima te brendiranje i promocija lokalnih proizvoda.

Prioritet 1.1. Razvoj i opremanje gospodarskih zona

Razvoj gospodarskih zona predstavlja jedan od ključnih pokretača gospodarskog rasta i zapošljavanja na području Općine Šestanovac. Cilj ovog prioriteta je poticanje malog i srednjeg poduzetništva, stvaranje povoljnog poslovnog okruženja te povećanje konkurentnosti lokalnog gospodarstva.

U proteklom mandatnom razdoblju realizirana su značajna ulaganja u komunalnu, prometnu i energetska infrastrukturu Gospodarske zone Šestanovac – Zapad. Time su osigurani preduvjeti za nesmetano poslovanje postojećih gospodarskih subjekata, privlačenje novih investitora, učinkovitije odvijanje poslovnih aktivnosti, viša razina sigurnosti i protočnosti prometa, te stabilna osnova za daljnji gospodarski razvoj.

Sukladno Prostornom planu Općine Šestanovac, planirana je izgradnja i opremanje još četiri gospodarske zone – dvije na području naselja Šestanovac, te po jedna u naseljima Žeževica i Katuni. Njihovom realizacijom očekuje se dodatno povećanje broja poslovnih subjekata, otvaranje novih radnih mjesta te jačanje ukupne ekonomske aktivnosti na području općine.

Prioritet 1.2. – Privlačenje investicija, poticanje poduzetništva i razvoj poduzetničkog inkubatora

Zahvaljujući svom povoljnom geografskom položaju i prometnoj povezanosti, područje Općine Šestanovac sve češće privlači interes različitih domaćih i stranih investitora. Kako bi se dodatno potaknula ulaganja, Općina Šestanovac ima najniži komunalni doprinos u okruženju – svega **0,13 €/m³**, čime se investitorima pruža značajna financijska olakšica prilikom realizacije projekata.

U nadolazećem mandatnom razdoblju planirana je objava javnih poziva za sufinanciranje početnih troškova poslovanja te poticanje zapošljavanja, s ciljem jačanja konkurentnosti i održivosti lokalnih poduzetnika.

Posebnu ulogu u ovom prioritetu imat će razvoj poduzetničkog inkubatora koji će start-up poduzećima omogućiti smanjenje troškova pokretanja poslovanja u prve tri godine rada. Kroz ciljne programe podrške, korisnicima će se pružati besplatne savjetodavne i edukativne usluge, mentorska pomoć te pristup mreži poslovnih kontakata. Na ovaj način stvorit će se povoljno okruženje za inovacije, razvoj novih proizvoda i usluga te jačanje poduzetničke kulture na području općine.

Prioritet 1.3. – Razvoj poljoprivrede i poljoprivredne proizvodnje

Ovaj prioritet usmjeren je na unapređenje poljoprivrede i poljoprivredne proizvodnje, s posebnim naglaskom na povećanje broja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG) koja se bave i preradom vlastitih proizvoda. S obzirom na značajan broj OPG-ova i drugih organizacijskih oblika kojima je poljoprivreda glavna djelatnost, cilj Općine Šestanovac je podići razinu konkurentnosti poljoprivrednih proizvoda, ojačati njihovu tržišnu vrijednost te povećati prepoznatljivost na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini.

U narednom mandatnom razdoblju planirana je objava Javnog poziva za poljoprivrednike radi sufinanciranja nabave strojeva, alata i druge opreme potrebne za rad i održivost poljoprivrednih gospodarstava. Posebna će se pažnja posvetiti razvoju ekološke poljoprivrede, uz poticanje proizvodnje s dodanom vrijednošću, uključujući certificiranje proizvoda, razvoj kratkih lanaca opskrbe i izravnu prodaju.

Uz financijsku podršku, Općina će kroz edukativne programe i stručna savjetovanja poljoprivrednicima pružiti potrebna znanja o modernim metodama proizvodnje, digitalizaciji procesa te mogućnostima korištenja nacionalnih i EU fondova. Na taj način stvorit će se uvjeti za održivu i konkurentnu poljoprivrednu proizvodnju koja doprinosi gospodarskom razvoju općine.

5.2) CILJ 2. JAČANJE TURIZMA KROZ KULTURNU I RURALNU REVITALIZACIJU

Ovaj cilj usmjeren je na razvoj održivog turizma koji čuva i promovira kulturnu i prirodnu baštinu Općine Šestanovac te se razvija neovisno o sezoni. Poseban naglasak stavlja se na stalno unapređenje kvalitete turističkih usluga, povećanje raznolikosti turističke ponude i jačanje konkurentnosti destinacije.

Ruralni turizam na području Općine Šestanovac bilježi kontinuirani rast, što potvrđuje i porast broja kuća za odmor, koje su do 2024. godine dosegnule broj od 59 registriranih objekata. U istoj godini zabilježeno je 15.958 noćenja i 1.792 dolaska, čime je ostvaren i premašen cilj od 15.000 noćenja postavljen za prethodno mandatno razdoblje.

Cilj do kraja tekućeg mandatnog razdoblja je dosegnuti 20.000 noćenja kroz produženje predsezone i postsezone, razvoj novih sadržaja te dodatno unapređenje postojeće ponude.

Ulaganjem u turističku infrastrukturu, razvojem tematskih staza i organizacijom manifestacija izvan glavne sezone, uz poticanje suradnje lokalnih dionika i kvalitetnu promociju na domaćem i inozemnom tržištu, Općina Šestanovac želi stvoriti dodatnu vrijednost u turističkoj ponudi. Na taj se način potiče produljenje sezone, povećava potrošnja posjetitelja, osigurava bolja vidljivost destinacije te stvara snažniji gospodarski učinak za lokalnu zajednicu.

Ovakvim pristupom Općina Šestanovac želi postati prepoznatljivo odredište ruralnog turizma, koje spaja autentičnost, kvalitetu i održivost, uz istovremeno povećanje gospodarskih koristi za lokalnu zajednicu.

Prioritet 2.1. Razvoj turističke infrastrukture i jačanje turističke ponude kroz promociju kulturne i prirodne baštine

Razvoj turizma temeljen na valorizaciji kulturnih i prirodnih resursa Općine usmjeren je na podizanje kvalitete turističke infrastrukture, unapređenje ponude i stvaranje prepoznatljivog identiteta destinacije. Poseban naglasak stavlja se na održivi turizam, promociju lokalne baštine i razvoj sadržaja koji doprinose produljenju turističke sezone.

Općina Šestanovac u narednom mandatnom razdoblju ulagati će u daljnji razvoj i poboljšanje turističke infrastrukture uključujući izgradnju šetnice Poviš Cetine, rekonstrukciju i izgradnju biciklističkih i pješačkih staza i vidikovaca. Također, rekonstrukcijom i prenamjenom Mandušića kule u kulturno informativni centar ojačati će se turistička ponuda ali i promovirati kulturna baština ovog kraja.

Prioritet 2.2. – Digitalizacija i brendiranje turističke destinacije Općine

Cilj je stvoriti prepoznatljiv imidž Općine Šestanovac kao turističke destinacije kroz primjenu digitalnih alata, inovativnih oblika promocije i jasno pozicioniranje na domaćem i inozemnom tržištu. Poseban naglasak stavlja se na modernu komunikaciju s posjetiteljima, brendiranje kulturne i prirodne baštine te razvoj integrirane destinacijske ponude.

Razvojem digitalnih vodiča i virtualnih tura kroz kulturne i prirodne atrakcije unaprijedit će se vidljivost i promocija Općine, dok će se paralelno raditi na jačanju prepoznatljivosti lokalnih proizvoda i gastronomije kao važnog dijela turističke ponude. Dodatno, Općina Šestanovac brendirat će se kao destinacija aktivnog turizma, temeljenog na raftingu, biciklističkim i planinarskim stazama te drugim outdoor aktivnostima, čime će se stvoriti raznolika i atraktivna ponuda usmjerena na održivi rast turizma.

5.3) Cilj 3 – Poboljšanje kvalitete života i poticanje demografskog rasta kroz unaprjeđenje obrazovanja, razvoj infrastrukture i digitalizaciju javne uprave

Ovaj cilj usmjeren je na poticanje demografskog rasta i stvaranje uvjeta za kvalitetniji život u Općini Šestanovac kroz jačanje obrazovnih kapaciteta, razvoj javne i društvene infrastrukture te digitalizaciju javne uprave. Integrirani pristup ovim područjima pridonijet će socijalnoj uključenosti, dostupnosti javnih usluga i većoj učinkovitosti lokalne administracije.

Prioritet 3.1 – Razvoj i modernizacija obrazovnog sustava

Ovaj prioritet usmjeren je na unapređenje obrazovnih kapaciteta u Općini Šestanovac s ciljem stvaranja jednakih mogućnosti za djecu i mlade te podizanja kvalitete obrazovanja. Ulaganja obuhvaćaju modernizaciju i opremanje predškolskih i školskih ustanova te stvaranje uvjeta za cjelodnevni rad vrtića i škola.

Općina će poticati i programe izvannastavnih aktivnosti, dodatne edukacije i cjeloživotnog učenja, čime se otvaraju mogućnosti za osobni i profesionalni razvoj svih dobnih skupina. Time se stvara temelj za zadržavanje i privlačenje mladih obitelji te dugoročno doprinosi demografskom rastu i održivom razvoju Općine.

Prioritet 3.2. – Razvoj javne i društvene infrastrukture

Općina Šestanovac obuhvaća pet naselja s ukupno oko 1.700 stanovnika. S ciljem osiguravanja jednakog postupanja i jednakih mogućnosti za sve stanovnike, posebna pažnja usmjerava se na razvoj komunalne infrastrukture.

U proteklom razdoblju izgrađeno je gotovo 100% planirane vodovodne mreže, čime je pitka voda postala dostupna gotovo svakom kućanstvu. U narednom mandatnom razdoblju planira se izgradnja kanalizacijske mreže i sustava odvodnje oborinskih voda.

Također, u proteklom mandatnom razdoblju izgrađena je komunalna, prometna i energetska infrastruktura u gospodarskoj zoni **Šestanovac – Zapad**, čime su stvoreni uvjeti za nesmetano poslovanje postojećih gospodarskih subjekata te privlačenje novih investitora. Ovim ulaganjima omogućeno je učinkovitije obavljanje poslovnih aktivnosti, povećana je sigurnost i protočnost prometa, te su stvoreni temelji za daljnji gospodarski razvoj općine. Općina će i dalje nastaviti ulagati u izgradnju, rekonstrukciju i modernizaciju poslovne i društvene infrastrukture – uključujući razvoj poslovnih i radnih zona, rekonstrukciju društvenog doma, izgradnju dječjih igrališta i dovršetak izgradnje školske sportske dvorane u suradnji s Splitsko – dalmatinskom županijom. Također, planira se kontinuirano financiranje sustava zaštite i spašavanja.

Ulaganjem u razvoj i održavanje širokopojasne mreže povećat će se brzina i kvaliteta internetske povezanosti, čime će stanovnicima biti omogućena bolja dostupnost digitalnih sadržaja i usluga.

Općina Šestanovac u suradnji s Državnom geodetskom upravom, provodi katastarsku izmjeru na cijelom području općine (kontinuirano dio po dio) s ciljem ažuriranja zemljišnih knjiga i katastarskih podataka. Trenutno je u tijeku provedba izmjere u K.O. Katuni i dijelu K.O. Žeževica. Ovim projektom osigurat će se točno evidentiranje imovine, lakše provođenje investicija, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa te veća pravna sigurnost vlasnika zemljišta.

Prioritet 3.3. – Digitalizacija javne uprave i povećanje dostupnosti usluga

Cilj ovog prioriteta je modernizirati rad lokalne administracije kroz uvođenje digitalnih alata i platformi koje omogućuju jednostavniju, bržu i učinkovitiju komunikaciju građana i poduzetnika s općinskom upravom. Digitalizacijom upravnih postupaka smanjit će se administrativna opterećenja, povećati transparentnost u radu i osigurati veća dostupnost usluga svim stanovnicima, neovisno o njihovoj lokaciji.

Općina će razvijati i digitalne servise poput e-prijava, online obrazaca i sustava za elektroničko plaćanje komunalnih i administrativnih naknada, čime se ubrzava rješavanje zahtjeva i smanjuje potreba za fizičkim dolaskom u općinske prostorije. Također, planira se unaprijediti informacijski sustav Općine i osigurati sigurnost podataka u skladu s najvišim standardima.

Poseban naglasak stavlja se na digitalnu inkluziju, odnosno edukaciju građana o korištenju novih digitalnih alata i servisa kako bi se osiguralo da modernizacija javne uprave bude jednako dostupna svim

skupinama stanovništva. Na ovaj način digitalizacija postaje alat ne samo za učinkovitije upravljanje, već i za veću participaciju građana u kreiranju lokalnih politika.

5.4) CILJ 4 – Unapređenje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti kroz razvoj obnovljivih izvora energije te održivo prostorno uređenje

Cilj je osigurati održivo korištenje prirodnih resursa i očuvanje okoliša kroz jačanje sustava gospodarenja otpadom, zaštitu vodnih resursa, smanjenje zagađenja i očuvanje biološke raznolikosti. Razvoj zelene infrastrukture i unapređenje prostornog planiranja stavljaju naglasak na ravnotežu između gospodarskog razvoja i očuvanja prirodnih vrijednosti prostora Općine Šestanovac.

Poseban prioritet stavlja se na razvoj i korištenje obnovljivih izvora energije poput solarne energije i bioplina, čime se smanjuje ovisnost o fosilnim gorivima, doprinosi energetskej samoodrživosti te smanjuju troškovi energije za javni i privatni sektor. Paralelno s time, poticat će se energetska obnova javnih objekata i stambenih zgrada, primjena energetske učinkovite tehnologije te edukacija građana o važnosti racionalnog korištenja energije.

Ulaganjem u održivo prostorno uređenje, uključujući uređenje zelenih površina, parkova, šetnica i vidikovaca, Općina želi unaprijediti kvalitetu života stanovništva te istodobno očuvati i promovirati prirodne i kulturne vrijednosti svoga prostora.

Dodatno, kroz održivo gospodarenje divljači, razvoj lovne infrastrukture te zaštitu napuštenih i izgubljenih životinja, naglasak se stavlja na očuvanje bioraznolikosti, odgovorno korištenje prirodnih resursa i humane prakse u odnosu prema životinjama, čime se doprinosi cjelovitom pristupu zaštiti okoliša i održivom razvoju.

Prioritet 4.1. – Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i zaštite okoliša

Usmjeren na poboljšanje infrastrukture i sustava odvojenog prikupljanja otpada, recikliranja i podizanja svijesti građana o važnosti očuvanja okoliša.

Općina Šestanovac je u suradnji s komunalnim poduzećem Peovica d.o.o. uvela sustav odvojenog prikupljanja otpada, čime je postavljen temelj za učinkovitije gospodarenje otpadom. U narednom mandatnom razdoblju planira se daljnje unaprjeđenje sustava kroz edukaciju stanovništva, povećanje dostupnosti spremnika te jačanje infrastrukture za reciklažu.

Korištenjem sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i Splitsko – dalmatinske županije, planira se sanacija svih divljih odlagališta otpada na području Općine.

Prioritet 4.2.– Razvoj obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti

Ovaj prioritet usmjeren je na smanjenje potrošnje fosilnih goriva, unapređenje energetske učinkovitosti i promicanje održive upotrebe energije kroz integrirani pristup korištenju obnovljivih izvora i modernizaciji postojećih objekata. Cilj je potaknuti prelazak na zelene tehnologije i stvoriti energetske samoodrživosti Općine Šestanovac, uz istodobno smanjenje troškova energije i negativnog utjecaja na okoliš.

Razvoj solarnih sustava i malih fotonaponskih elektrana kombinirat će se s mjerama energetske obnove javnih i privatnih objekata, uključujući modernizaciju sustava grijanja, ugradnju energetske učinkovite rasvjete te poboljšanje toplinske izolacije. Time se stvaraju uvjeti za uštede energije, povećanje udobnosti stanovanja i rada, te dugoročno smanjenje emisija stakleničkih plinova.

Kroz subvencije, javne pozive i projekte financirane iz nacionalnih i europskih fondova, Općina će pružiti podršku građanima, poduzetnicima i javnim institucijama u uvođenju obnovljivih izvora energije i provođenju mjera energetske učinkovitosti. Edukacijom i savjetovanjem stanovništva dodatno će se podići svijest o važnosti energetske tranzicije i održivog upravljanja resursima.

U proteklom razdoblju Općina je provela rekonstrukciju javne rasvjete, zamijenivši klasičnu i fluorescentnu rasvjetu LED tehnologijom koja je energetski i ekonomski učinkovitija. Time se na godišnjoj razini ostvaruje ušteda do 45.000,00 €.

U budućem razdoblju Općina će nastaviti poticati projekte energetske učinkovitosti, posebice korištenje obnovljivih izvora energije, uključujući podršku izgradnji solarnih elektrana na području Općine Šestanovac.

Prioritet 4.3 – Održivo prostorno uređenje i razvoj zelene infrastrukture

Ovaj prioritet usmjeren je na stvaranje uravnoteženog i funkcionalnog prostornog razvoja Općine Šestanovac, uz očuvanje prirodnih resursa i unapređenje kvalitete života stanovnika. Fokus je na planiranju i uređenju prostora na način koji omogućava skladan gospodarski razvoj, zaštitu okoliša i očuvanje kulturne i prirodne baštine.

Kroz održivo prostorno planiranje i ulaganja u zelenu infrastrukturu, naglasak će se staviti na uređenje i očuvanje javnih površina, parkova, šetnica, biciklističkih staza i vidikovaca. Na taj način stvarat će se atraktivni prostori za rekreaciju i turizam, ali i za svakodnevni život lokalnog stanovništva. Posebna pažnja posvetit će se integraciji zelenih površina u urbanizirana područja te razvoju ekološki prihvatljive infrastrukture koja pridonosi otpornosti na klimatske promjene.

Općina Šestanovac planira digitalizirati prostorni plan i učiniti ga javno dostupnim putem online platforme. Time će se građanima, poduzetnicima i potencijalnim investitorima omogućiti brži i jednostavniji pristup informacijama o namjeni prostora, uvjetima gradnje i razvojnim zonama. Digitalizacija prostornog plana povećat će transparentnost rada općinske uprave, ubrzati administrativne postupke te olakšati pripremu i realizaciju investicija. Osim toga, omogućit će učinkovitije upravljanje prostorom te kvalitetnije planiranje budućih razvojnih projekata u skladu s principima održivog razvoja i zaštite okoliša.

Razvojem održivog prostornog uređenja Općina želi osigurati racionalno korištenje zemljišta, spriječiti prekomjernu izgradnju i degradaciju prostora te istodobno omogućiti prepoznatljiv identitet i dugoročnu atraktivnost prostora kao mjesta za život, rad i posjet.

Prioritet 4.4 – Očuvanje biološke raznolikosti i zaštita životinja

Ovaj prioritet usmjeren je na očuvanje prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti kroz održivo gospodarenje lovištima, razvoj i održavanje lovne infrastrukture te provedbu mjera za očuvanje staništa divljači. Istodobno, obuhvaća sustavnu brigu o napuštenim i izgubljenim životinjama kroz programe zbrinjavanja, suradnju s udrugama i podizanje svijesti građana o važnosti humane skrbi i odgovornog vlasništva nad životinjama. Na taj način osigurava se skladan odnos između čovjeka, prirode i životinjskog svijeta te doprinosi održivom razvoju općine.

5.5) CILJ 5. – Unapređenje socijalne i zdravstvene skrbi radi poboljšanja kvalitete života stanovnika

Cilj je stvoriti uključivo i solidarno društvo u kojem su socijalne usluge i zdravstvena zaštita dostupne svim građanima, osobito ranjivim skupinama. Fokus je na jačanju sustava socijalne pomoći, pružanju financijske i institucionalne podrške obiteljima, starijima i osobama u nepovoljnom položaju, te na

modernizaciji zdravstvene infrastrukture i širenju preventivnih programa. Dodatno, razvijat će se sportska infrastruktura i programi koji potiču aktivan i zdrav način života svih generacija, čime se doprinosi očuvanju zdravlja, socijalnoj uključenosti i jačanju zajedništva u lokalnoj zajednici. Posebna pažnja usmjerit će se i na jačanje kapaciteta vatrogastva, sustava civilne zaštite i djelovanja Crvenog križa, s ciljem povećanja sigurnosti, pripravnosti i otpornosti zajednice na krizne situacije. Time se osigurava viša razina socijalne sigurnosti, bolja zdravstvena zaštita, sigurnije okruženje i promicanje zdravih životnih stilova, što doprinosi demografskom rastu i dugoročnom poboljšanju kvalitete života u Općini Šestanovac.

Prioritet 5.1: Jačanje sustava socijalne skrbi i podrške ranjivim skupinama

Ovaj prioritet usmjeren je na unapređenje socijalnih usluga i mjera koje osiguravaju bolju dostupnost pomoći starijima, mladima, obiteljima s djecom i osobama u nepovoljnom položaju. Općina Šestanovac kroz provedbu projekta *Zaželi – osiguraj njegu u toplini svog doma* (ESF+ Program *Zaželi – prevencija institucionalizacije*) osigurava podršku i njegu za više od 120 starijih i nemoćnih osoba s područja Općine, o kojima brine 20 zaposlenih djelatnica.

Uz to, Općina kroz potpore za novorođenčad pruža podršku mladim obiteljima i izravno potiče demografski rast. U suradnji s državnim tijelima, prvenstveno Ministarstvom demografije i useljništva te Splitsko-dalmatinskom županijom, provode se i mjere usmjerene na poticanje bavljenja sportom djece predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta. Time se dodatno doprinosi razvoju zdravih životnih navika i socijalne uključenosti mladih.

Prioritet 5.2: Unapređenje zdravstvene infrastrukture i usluga

Ovaj prioritet usmjeren je na modernizaciju i opremanje Doma zdravlja u Šestanovcu te nabavu dijagnostičke opreme radi bržeg i kvalitetnijeg postavljanja primarnih dijagnoza. Naglasak je na povećanju dostupnosti zdravstvenih usluga i uvođenju novih sadržaja za stanovništvo, uključujući suradnju s udrugama radi osiguranja dodatnih usluga poput fizioterapije. Planira se i poticanje dostupnosti liječnika i drugih zdravstvenih djelatnika kako bi se osigurala kontinuirana i kvalitetna primarna zdravstvena zaštita. Dodatno, provodit će se preventivni programi i edukacije građana s ciljem poboljšanja općeg zdravstvenog stanja i podizanja kvalitete života u lokalnoj zajednici.

Prioritet 5.3: Promicanje zdravog i aktivnog života

Ovaj prioritet obuhvaća izgradnju i opremanje sportskih objekata, dječjih igrališta i rekreativnih zona, čime se stvaraju uvjeti za bavljenje sportom i kvalitetno provođenje slobodnog vremena svih generacija. Razvijat će se programi i aktivnosti usmjereni na promociju zdravih životnih navika, mentalnog zdravlja te uključivanje građana u sportske i rekreativne sadržaje. Poseban naglasak stavlja se na poticanje djece i mladih na bavljenje sportom, podršku sportskim udrugama i klubovima te organizaciju sportskih manifestacija koje promiču zajedništvo i zdrav način života. U suradnji s obrazovnim ustanovama i zdravstvenim organizacijama provodit će se edukativne kampanje i programi prevencije bolesti, dok će rekreativni i obiteljski sadržaji pridonijeti većoj socijalnoj povezanosti i stvaranju aktivne lokalne zajednice.

Prioritet 5.4: Jačanje sustava sigurnosti i civilne zaštite

Ovaj prioritet usmjeren je na povećanje sigurnosti i otpornosti zajednice kroz jačanje kapaciteta vatrogasnih postrojbi, razvoj sustava civilne zaštite (DZZS) i unaprjeđenje djelovanja Crvenog križa. Aktivnosti uključuju modernizaciju i opremanje vatrogasnih i civilnih službi, edukaciju građana o postupanju u kriznim situacijama, provođenje preventivnih mjera te jačanje suradnje s udrugama i humanitarnim organizacijama. Time se osigurava brza i učinkovita reakcija na izvanredne događaje,

zaštita života i imovine stanovnika te povećava ukupna sigurnost i kvaliteta života na području Općine Šestanovac.

6) POPIS MJERA S OPISOM, KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA I POKAZATELJIMA REZULTATA

MJERA			
1.1.1. Razvoj poduzetničke infrastrukture i potpornih institucija u poduzetništvu			
OPIS MJERE	Mjera obuhvaća izgradnju i opremanje poduzetničke infrastrukture te jačanje potpornih institucija poput poduzetničkog inkubatora. Cilj je osigurati povoljne uvjete za osnivanje i rast poduzeća kroz dostupne poslovne prostore, edukaciju, savjetodavne usluge i mentorstvo, čime se potiče inovativnost, povećava zapošljavanje i jača konkurentnost lokalnog gospodarstva.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
➤ Izrada projektne – tehničke dokumentacije za izgradnju radnih/poslovnih zona na području općine	✓ Broj izgrađenih poslovnih objekata	K200006 Razvoj gospodarske zone i izgradnja	Svibanj 2029.g.
➤ Izgradnja i opremanje novih poslovnih zona na području općine	✓ Broj poduzetnika u gospodarskim zonama	K200006 Razvoj gospodarske zone i izgradnja	
➤ Razvoj poduzetničkog inkubatora i formiranje co-working prostora	✓ Broj korisnika co – working prostora	A100051 Poduzetnički inkubator	
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	1.985.000,00 €		

MJERA			
1.2.1. Jačanje institucionalne potpore razvoju poduzetništva i obrta			
OPIS MJERE	Mjera obuhvaća provedbu programa subvencioniranja novih i postojećih poduzeća i obrta u svrhu jačanja njihove tržišne konkurentnosti. Kroz suradnju s poduzetničkim inkubatorom osigurat će se besplatne savjetodavne usluge, edukacije i radionice namijenjene poduzetnicima i obrtnicima. Na taj način jačat će se institucionalna potpora razvoju poduzetništva, poticati inovativnost i stvarati povoljnije poslovno okruženje. Cilj mjere je povećati atraktivnost i konkurentnost Općine Šestanovac kao gospodarskog središta.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
➤ Razvoj prilagođenog sustava poticaja i olakšica za poduzetnike/obrtnike i investitore	✓ Broj subvencioniranih poduzetnika	A100056 Poticanje razvoja malog poduzetništva	Svibanj 2029.g.
➤ Pružanje besplatnih savjetodavnih i mentorskih usluga	✓ Broj pruženih besplatnih savjetodavnih usluga		

novim i postojećim poduzetnicima			
➤ Organizacija edukacija, radionica i seminara za poduzetnike i obrtnike	✓ Broj održanih poduzetničkih događaja (edukacije, radionice)		
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	62.250,00 €		

MJERA			
1.3.1. Jačanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača			
OPIS MJERE	Mjera obuhvaća program subvencioniranja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG-ova) te promidžbu domaćih proizvoda kroz organizaciju sajмова i manifestacija. Time se stvaraju preduvjeti za razvoj poljoprivredne djelatnosti te povećanje dodane vrijednosti proizvoda, s posebnim naglaskom na jačanje njihove tržišne vrijednosti. Nadalje, kroz provedbu obrazovnih i edukativnih aktivnosti, kao i kroz osiguravanje besplatnih konzultacija u suradnji s poduzetničkim inkubatorom i savjetodavnom službom, jačat će se kapaciteti poljoprivrednih proizvođača. Ove mjere usmjerene su na unapređenje znanja, vještina i poslovne prakse, čime se dodatno podiže konkurentnost i dugoročna održivost sektora.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
➤ Povećanje poljoprivredne proizvodnje	✓ Broj poljoprivrednih gospodarstava	A100020 Jačanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača	Svibanj 2029.g.
➤ Organizacija edukacija, radionica, sajмова i manifestacija za poljoprivrednike	✓ Broj organiziranih događanja		
➤ Razvoj sustava financijske potpore (subvencije, potpore za doprinose, operativni troškovi, obrazovanje poljoprivrednika)	✓ Broj subvencioniranih poljoprivrednika		
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	62.250,00 €		

MJERA			
2.1.1. Valorizacija i uključivanje kulturne baštine u turističku ponudu			
OPIS MJERE	Mjera obuhvaća obnovu i adaptaciju objekata kulturne, povijesne, graditeljske i sakralne baštine te promoviranje kulturnog identiteta općine kroz održavanje različitih manifestacija. Cilj mjere je stvaranje preduvjeta za razvoj kulturne i raznovrsne turističke ponude, čime se doprinosi očuvanju lokalne baštine, povećanju atraktivnosti destinacije i jačanju prepoznatljivosti općine.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
➤ Obnova i adaptacija objekata kulturne,			Svibanj 2029.g.

povijesne, graditeljske i sakralne baštine	✓ Broj obnovljenih objekata kulturne, povijesne, graditeljske i sakralne baštine	A100066 Sanacija stare Crkve Uznesenja BDM Katuni – Kreševo	
➤ Zaštita materijalne i nematerijalne kulturne baštine			
➤ Rekonstrukcija i opremanje kulturno – informativnog centra Mandušića kula	✓ Broj posjetitelja	K200032 Mandušića kula rekonstrukcija	
➤ Promoviranje kulturnog identiteta općine	✓ Broj održanih kulturnih manifestacija	A100033 Pasijska baština	
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	219.510,00 €		

MJERA			
2.1.2. Poboljšanje postojećih i razvoj novih turističkih sadržaja i usluga			
OPIS MJERE	Mjera obuhvaća razvoj postojećih i novih turističkih sadržaja i usluga s ciljem poticanja povećanja turističkih kapaciteta, razvoja aktivnih oblika turizma te gastro i eno turizma. Time se stvara dodatna vrijednost te potiče razvoj predsezone i posezone. Kroz održavanje i promoviranje tradicijskih i kulturnih manifestacija cilj je privući što veći broj gostiju, ali i domicilnog stanovništva, čime se doprinosi stvaranju održive, raznovrsne i prepoznatljive turističke ponude općine.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
➤ Jačanje i promoviranje tradicijskih i kulturnih manifestacija	✓ Broj organiziranih manifestacija	A100010 Turistička zajednica	Svibanj 2029.g.
➤ Razvoj novih i unapređenje postojećih turističkih sadržaja i usluga u područjima kulturnog turizma, sportsko – rekreacijskog turizma , ciklo – turizma, gastronomije i enologije	✓ Km uređenih pješačkih/biciklističkih staza	K200007 Razvoj turizma (tematske staze i interaktivne karte)	
➤ Poticanje izgradnje smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta	✓ Broj objekata koji pružaju turističko – ugostiteljske usluge	A100010 Turistička zajednica	
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	516.800,00 €		

MJERA	
2.2.1. Razvoj sustava interpretacije turističkih atrakcija i sadržaja	
OPIS MJERE	Mjera obuhvaća digitalizaciju turističke destinacije kroz razvoj aplikacija, primjenu modernih tehnologija u interpretaciji turističke ponude, izradu virtualnih tura i digitalnih vodiča te postavljanje turističke signalizacije. Cilj mjere je razvoj i jačanje brendiranja Općine Šestanovac kao prepoznatljive turističke destinacije. Dodatno, mjera uključuje promociju putem

	digitalnih kanala i društvenih mreža, unaprjeđenje dostupnosti i vidljivosti turističkih sadržaja te osiguravanje kvalitetnijeg korisničkog iskustva posjetitelja. Time se stvaraju preduvjeti za povećanje broja dolazaka i noćenja, produljenje turističke sezone te snažnije povezivanje lokalnih dionika u turizmu.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
Razvoj višjejezičnih mobilnih aplikacija	✓ Broj preuzimanja digitalnih alata	K20007 Razvoj turizma (tematske staze i interaktivne karte)	Svibanj 2029.g.
Primjena suvremenih tehnologija u interpretaciji turističke ponude i sadržaja (3D,4D mapping)			
Izrada virtualnih tura i digitalnih vodiča			
Postavljanje višjejezičnih interpretacijskih ploča i panoa sa QR kodovima	✓ Broj postavljenih interpretacijskih ploča	K20007 Razvoj turizma (tematske staze i interaktivne karte)	
Postavljanje turističke signalizacije	✓ Broj postavljene smeđe signalizacije	A100026 Putokazi	
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	58.300,00 €		

MJERA			
3.2.1. Unaprjeđenje sustava odgoja i obrazovanja			
OPIS MJERE	Mjera je usmjerena na kontinuirano poboljšanje uvjeta odgojno-obrazovnog sustava na području Općine Šestanovac s ciljem osiguravanja kvalitetnog i dostupnog obrazovanja za djecu, učenike i studente. Aktivnosti obuhvaćaju ulaganja u rekonstrukciju, opremanje i održavanje vrtića, financijsku potporu za redovnu djelatnost predškolskih ustanova te subvencioniranje troškova obrazovanja učenika i studenata. Poseban naglasak stavlja se na pružanje potpore darovitim učenicima i studentima kroz nagrade i sufinanciranje sudjelovanja na natjecanjima, čime se potiče izvrsnost, motivacija i razvoj ljudskih potencijala.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
➤ Rekonstrukcija, opremanje i održavanje vrtića	✓ Ukupan broj djece u vrtiću	K200033 otkup zemljišta za vrtić K200034 izrada projektne dokumentacije vrtić	Svibanj 2029.g.
➤ Sufinanciranje redovne djelatnosti vrtića		A100039 Redovan rad vrtića i male škole	
➤ Subvencioniranje troškova obrazovanja učenika i studenata	✓ Ukupan broj učenika/studenata koji primaju subvencije	A100037 Stipendije i školarine A100038 Donacije osnovno školstvo	
➤ Potpora darovitim učenicima i studentima	✓ Ukupan broj nagrađene djece	A100061 Nagrade za izniman uspjeh	

		učenicima i studentima	
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	1.601.315,00 €		

MJERA			
3.3.1. Razvoj javne infrastrukture i komunalnih usluga			
OPIS MJERE	Mjera obuhvaća ulaganja u razvoj, modernizaciju i održavanje osnovne komunalne infrastrukture s ciljem unaprjeđenja kvalitete života stanovnika Općine Šestanovac. Kroz izradu projektno-tehničke dokumentacije, izgradnju i rekonstrukciju sustava odvodnje i vodovodne mreže osigurat će se pouzdana i sigurna opskrba vodom te učinkovito zbrinjavanje otpadnih voda. Poseban naglasak stavlja se na uređenje, proširenje i održavanje groblja i pripadajuće infrastrukture, kao i na uređenje, izgradnju i održavanje javnih površina, objekata i spomenika, čime se doprinosi estetskom i funkcionalnom uređenju prostora te očuvanju kulturne i povijesne baštine.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
➤ Izrada projektno – tehničke dokumentacije te izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda	✓ Broj izrađenih projektno–tehničkih dokumentacija i realiziranih projekata	K200023 Odvodnja (građevinski objekti) K200011 Izrada projektno – tehničke dokumentacije kanalizacije središta Šestanovca	Svibanj 2029.g.
➤ Izrada projektno – tehničke dokumentacije te dogradnja/rekonstrukcija sustava vodovodne mreže		K200020 Vodoopskrba građevinski objekti K200010 Vodovod	
➤ Uređenje, proširenje i održavanje groblja i pripadajuće infrastrukture	✓ broj korisnika komunalnih usluga ✓ broj uređenih/izgrađenih površina i objekata.	A100069 Održavanje groblja A100070 izgradnja groblja K200031 Proširenje groblja Grabovac, Katuni – Kreševo, Žeževica i Kreševo brdo K200022 Mrtvačnica oprema K200009 Mrtvačnica građevinski objekti	
➤ Uređenje, izgradnja i održavanje javnih površina, objekata i spomenika		A100021 Održavanje i uređenje javnih površina i igrališta i tržnica A100068 Tržnica uređenje K200015 Spomen ploče žrtvama rata i poraća	
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	1.691.550,00 €		

MJERA			
3.3.2. Rekonstrukcija, izgradnja i modernizacija prometne infrastrukture			
OPIS MJERE	Mjera je usmjerena na unapređenje prometne povezanosti i sigurnosti na području Općine Šestanovac kroz rekonstrukciju, izgradnju i modernizaciju prometne infrastrukture. Aktivnosti uključuju izradu projektno-tehničke dokumentacije i ishođenje potrebnih dozvola, rekonstrukciju i održavanje postojećih te izgradnju novih cesta, kao i modernizaciju prateće infrastrukture poput nogostupa i biciklističkih staza. Poseban naglasak stavlja se na postavljanje prometne opreme radi povećanja sigurnosti prometa i zaštite svih sudionika. Provedbom mjere osigurat će se bolja prometna dostupnost, sigurnije prometovanje te kvalitetnije životno i poslovno okruženje.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
➤ Izrada projektno – tehničke dokumentacije te ishođenje potrebnih dozvola i suglasnosti za izgradnju prometne infrastrukture	✓ Km uređene prometne infrastrukture	A100023 Sanacija nerazvrstanih cesta A100100 Održavanje nerazvrstanih cesta	Svibanj 2029.g.
➤ Rekonstrukcija i održavanje postojećih i izgradnja novih cesta			
➤ Rekonstrukcija i održavanje postojećih i izgradnja nove prometne infrastrukture (nogostupi, biciklističke staze,poljski putevi)		A100024 Uređenje poljskih puteva	
➤ Postavljanje prometne opreme	✓ Broj postavljene prometne opreme	A100058 Kamera za sigurnost prometa A100025 Ulične table	
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	752.000,00 €		

MJERA			
3.4.1. Digitalizacija i modernizacija javne uprave			
OPIS MJERE	Mjera je usmjerena na unapređenje učinkovitosti, transparentnosti i dostupnosti rada javne uprave kroz digitalizaciju poslovnih procesa i modernizaciju IT sustava. Provedbom aktivnosti omogućit će se građanima jednostavniji pristup javnim uslugama putem e-servisa, dok će razvoj sustava digitalnog arhiviranja i upravljanja dokumentima doprinijeti većoj učinkovitosti i smanjenju administrativnih troškova. Edukacija zaposlenika i građana o korištenju novih digitalnih alata osigurat će njihovu uspješnu implementaciju, a nabavom i održavanjem IT opreme i softvera stvorit će se tehnički preduvjeti za digitalnu transformaciju. Na taj način podići će se razina kvalitete javnih usluga, ubrzati administrativni procesi i unaprijediti komunikacija između Općine i građana.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
➤ Uvođenje e-servisa za građane (podnošenje online zahtjeva, e-upisi, digitalni obrasci).	✓ Broj dostupnih servisa	A100002 Redovno funkcioniranje općine	Svibanj 2029.g.

➤ Razvoj i implementacija sustava za digitalno arhiviranje i upravljanje dokumentima.	✓ % digitalizirane i arhivirane dokumentacije	K200001 Nabava dugotrajne imovine za općinske prostorije	
➤ Nabava i održavanje potrebne IT opreme i softvera.			
➤ Edukacija zaposlenika o korištenju digitalnih alata i sustava.	✓ Broj educiranih građana i zaposlenika	A100003 Stručno usavršavanje zaposlenika	
➤ Promocija i edukacija građana o korištenju novih e-usluga			
PROCIJENJENI TROŠAK PROVEDBE	15.750,00 €		

MJERA			
4.1.1. Zaštita okoliša i održivo korištenje resursa			
OPIS MJERE	Mjera je usmjerena na očuvanje prirodnih resursa i unaprjeđenje sustava zaštite okoliša kroz odgovorno gospodarenje otpadom, sanaciju postojećih divljih odlagališta te kontinuiranu edukaciju građana. Provedbom aktivnosti smanjit će se negativan utjecaj otpada na okoliš i zdravlje stanovništva, a uvođenjem učinkovitijih rješenja za gospodarenje otpadom potaknut će se recikliranje i održivo korištenje resursa. Posebna pažnja posvetit će se edukaciji i informiranju građana kako bi se podigla svijest o važnosti zaštite okoliša, prevenciji nastanka otpada i očuvanju prirodnih vrijednosti. Na ovaj način stvorit će se temelji za dugoročan održivi razvoj općine.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
➤ Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom	➤ Broj izgrađenih reciklažnih dvorišta	K300002 Reciklažno dvorište K200016 Kontejneri i sprmenici T200003 Plan gospodarenja otpadom K200002 Mjerač kvalitete zraka	Svibanj 2029.g.
➤ Sanacija divljih odlagališta	➤ Broj saniranih lokaliteta ilegalnih odlagališta	A100030 održavanje i sanacija deponija K200014 Planovi intervencije u zaštiti okoliša	
➤ Edukacija stanovnika i podizanje razine svijesti o zaštiti i očuvanju okoliša	➤ Broj korisnika kojima je omogućeno odvojeno prikupljanje otpada	A100054 Eko patrola	
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	138.950,00 €		

MJERA			
4.2.1. Razvoj obnovljivih izvora energije i energetska obnova objekata			
OPIS MJERE	Mjera obuhvaća poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i primjenu energetske učinkovitih rješenja u javnim i privatnim objektima s ciljem smanjenja potrošnje energije, povećanja udjela čistih izvora energije i smanjenja emisija stakleničkih plinova. Ulaganjem u modernizaciju javne rasvjete, ugradnjom sustava grijanja i hlađenja visoke energetske učinkovitosti te instalacijom solarnih i drugih obnovljivih sustava, unaprijedit će se kvaliteta života stanovnika i osigurati dugoročne uštede u potrošnji energije. Posebna pažnja usmjerit će se i na postavljanje urbane opreme koja koristi obnovljive izvore energije, čime će se dodatno promicati održiva rješenja u svakodnevnom životu zajednice. Provedbom mjere Općina Šestanovac aktivno doprinosi zelenoj tranziciji i ostvarenju ciljeva održivog razvoja.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
➤ Poticanje ugradnje sustava obnovljivih izvora energije u privatnim i javnim objektima	✓ Broj energetske obnovljenih javnih/privatnih objekata		Svibanj 2029.g.
➤ Poticanje ugradnje energetske učinkovitih sustava grijanja/hlađenja u privatnim i javnim objektima			
➤ Modernizacija javne rasvjete i instalacija energetske učinkovitih sustava	✓ Broj instaliranih rasvjetnih tijela	A100028 Održavanje javne rasvjete K200012 Rekonstrukcija javne rasvjete	
➤ Postavljanje urbane opreme koja koristi obnovljive izvore energije	✓ Broj postavljene urbane opreme	K200097 električne bicikle	
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	445.000,00 €		

MJERA			
4.3.1. Održivo prostorno uređenje i digitalizacija prostornih podataka			
OPIS MJERE	Mjera obuhvaća aktivnosti usmjerene na modernizaciju i unaprjeđenje sustava prostornog planiranja te povećanje njegove transparentnosti i dostupnosti građanima. Digitalizacijom prostornih planova i osiguravanjem njihove javne dostupnosti putem online platformi omogućit će se jednostavniji pristup informacijama i lakše planiranje investicija. Provedba katastarske izmjere i ažuriranja zemljišnih knjiga u suradnji s Državnom geodetskom upravom osigurat će pravnu sigurnost vlasnika i olakšati rješavanje imovinsko-pravnih odnosa. Nadalje, redovita izrada, izmjene i dopune prostorno-planske dokumentacije u skladu s načelima održivog razvoja doprinijet će uravnoteženom razvoju, zaštiti prostora i učinkovitom korištenju resursa.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE

➤ Digitalizacija prostornih planova i osiguravanje javne dostupnosti putem online platformi	✓ Uspostavljen javno dostupan digitalni prostorni plan Općine	K200013 Izmjene i dopune PPUO Šestanovac	Svibanj 2029.g.
➤ Izrada, izmjene i dopune prostorno-planske dokumentacije u skladu s načelima održivog razvoja.			
➤ Provedba katastarske izmjere i ažuriranja zemljišnih knjiga u suradnji s Državnom geodetskom upravom	✓ Najmanje dvije katastarske općine obuhvaćene izmjerom	A200004 Katastarski poslovi	
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	142.750,00 €		

MJERA			
4.3.1. Održivo gospodarenje divljači i zaštita životinja			
OPIS MJERE	Mjera je usmjerena na očuvanje bioraznolikosti i prirodne ravnoteže kroz održivo gospodarenje divljači te razvoj i održavanje lovne infrastrukture, ali i na zaštitu napuštenih i izgubljenih životinja. Provedbom aktivnosti osigurat će se bolje upravljanje prirodnim resursima, humane prakse u odnosu prema životinjama te povećanje svijesti građana o važnosti odgovornog postupanja i zaštite životinja.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
➤ Izgradnja, obnova i održavanje lovne infrastrukture (čeke, hranilišta, pojilišta, lovačke staze)	✓ Broj izgrađenih, obnovljenih i održavanih lovnih objekata (čeke, hranilišta, pojilišta).	A100035 Potpora udrugama	Svibanj 2029.g.
➤ Provođenje monitoringa stanja divljači i njihovih staništa	✓ Broj sufinanciranih lovačkih udruga		
➤ Održavanje biološke ravnoteže populacija kroz plansko gospodarenje divljači			
➤ Provedba mjera za očuvanje i unapređenje bioraznolikosti u lovištima			
➤ Provođenje programa sufinanciranja rada lovačkih udruga s područja Općine Šestanovac			
➤ Skrb i zbrinjavanje napuštenih i izgubljenih životinja	✓ Broj zbrinutih napuštenih životinja	A100047 Usluge skupljanja napuštenih i izgubljenih životinja	
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	51.475.00 €		

MJERA			
5.1.1. Razvoj i modernizacija socijalnih usluga			
OPIS MJERE	Mjera obuhvaća pružanje socijalne zaštite i podrške ranjivim skupinama kroz provedbu projekata financiranih iz ESF-a, prvenstveno projekta <i>Zaželi</i> , kojim se osigurava skrb za starije i nemoćne osobe. Također uključuje financijske naknade i potpore obiteljima i kućanstvima, poput pomoći za novorođenčad i nabavu ogrjeva. Cilj mjere je unaprijediti sustav socijalne skrbi, osigurati veću socijalnu uključenost te podići kvalitetu života svih građana Općine Šestanovac.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
➤ Kreiranje usluga sukladno potrebama ciljnih skupina korisnika na području Općine (Zaželi)	✓ Broj korisnika socijalnih usluga	A100079 Zapošljavanje - program Zaželi	Svibanj 2029.g.
➤ Pružanje socijalne zaštite i unapređenje kvalitete života građana			
➤ Zapošljavanje pripadnika marginaliziranih skupina	✓ Broj zaposlenih pripadnika marginaliziranih skupina	A100019 Zapošljavanje – program Javni radovi	
➤ Dodjela subvencija, pomoći i donacija	✓ Broj korisnika subvencija, pomoći i donacija	A100042 Naknade za novorođenčad A100043 Pomoć obiteljima i kućanstvima	
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	1.062.525,00 €		

MJERA			
5.2.1. – Razvoj sustava primarne zdravstvene zaštite			
OPIS MJERE	Mjera obuhvaća modernizaciju i opremanje Doma zdravlja u Šestanovcu, nabavu potrebne dijagnostičke opreme prema potrebama stanovništva, uvođenje novih zdravstvenih usluga kroz projekte te provođenje edukacija i preventivnih programa za građane. Cilj je povećati dostupnost i kvalitetu zdravstvenih usluga te unaprijediti opće zdravstveno stanje stanovništva.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
➤ Obnova i modernizacija Doma zdravlja u Šestanovcu	✓ Broj obnovljenih i opremljenih prostorija Doma zdravlja.	K200024 Adaptacija doma zdravlja-ambulant	Svibanj 2024.g.
➤ Nabava i instalacija dijagnostičke opreme prema potrebama stanovništva	✓ Broj nabavljene dijagnostičke opreme.		
➤ Provedba preventivnih programa i edukacija za građane	✓ Broj novih zdravstvenih usluga i preventivnih programa		
➤ Uvođenje novih zdravstvenih usluga kroz			

projekte i suradnju s ustanovama	dostupnih stanovništvu godišnje		
➤ Suradnja s udrugama za pružanje dodatnih zdravstvenih usluga			
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	40.000,00 €		

MJERA			
5.3.1. Promocija zdravog i aktivnog života kroz sport, rekreaciju i preventivne programe			
OPIS MJERE	Mjera obuhvaća razvoj i provedbu programa usmjerenih na poticanje građana na aktivan život, očuvanje mentalnog zdravlja te prevenciju bolesti. Uključuje izgradnju i opremanje sportskih i rekreativnih sadržaja, organizaciju radionica, kampanja i edukacija, te programe za uključivanje različitih dobni skupina u fizičke aktivnosti i sport. Cilj je unaprijediti opće zdravstveno stanje i kvalitetu života stanovnika Općine Šestanovac.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
➤ Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje sportskih i dječjih igrališta	✓ Broj rekonstruiranih i novouređenih sportskih i dječjih igrališta	A100021 Održavanje i uređenje javnih površina i igrališta i tržnica	Svibanj 2029.g.
➤ Izgradnja i opremanje ŠRC Kreševo			
➤ Organiziranje radionica, kampanja i edukacija o zdravom načinu života	✓ Broj građana uključenih u sportske i rekreativne aktivnosti	A100034 potpore u športu sufinanciranje male škole nogometa	
➤ Sufinanciranje sportskih aktivnosti i programa za građane			
➤ Organiziranje sportskih događaja, natjecanja i rekreativnih manifestacija	✓ Broj sudionika na održanim događanjima	A100075 Potpore u športu donacije	
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	187.975.00 €		

MJERA			
5.4.1. Jačanje sustava sigurnosti, vatrogastva i civilne zaštite			
OPIS MJERE	Mjera je usmjerena na jačanje kapaciteta lokalnih vatrogasnih postrojbi, sustava civilne zaštite te aktivnosti Crvenog križa kako bi se osigurala veća sigurnost građana, bolja pripravnost na krizne situacije, humanitarna pomoć i učinkovita zaštita od nesreća. Ulaganjem u opremu, edukaciju i preventivne aktivnosti, mjera doprinosi zaštiti života i imovine te povećava spremnost zajednice na nesreće i krizne situacije.		
AKTIVNOSTI	POKAZATELJ REZULTATA	PRORAČUNSKA POVEZNICA	ROK ZA POSTIGNUĆE
➤ Nabava vatrogasnih vozila, opreme i zaštitne odjeće	✓ Broj nabavljene opreme i vozila	A100012 DVD	Svibanj 2029.g.
➤ Sufinanciranje rada sezonskih vatrogasaca	✓ Broj provedenih preventivnih akcija, vježbi i	A100013 DVD sezonski vatrogasac	
➤ Izrada i ažuriranje planova civilne zaštite.		A100015 Civilna zaštita	

	simulacija kriznih situacija	T200001 Plan zaštite i spašavanja	
➤ Sufinanciranje programa i projekata ostalih članova ZIS – a	✓ Broj sufinanciranih programa i projekata članova ZIS – a	A100014 HGSS A100016 Crveni križ A100017 Ostali sudionici ZISa	
PROCJENJENI TROŠAK PROVEDBE	230.130,00 €		

7) OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠĆIVANJE O PROVEDBI PROVEDBENOG PROGRAMA OPĆINE ŠESTANOVAC

7.1) Nadležnosti i odgovornosti

Za praćenje i izvješćivanje o provedbi mjera Provedbenog programa odgovoran je Jedinstveni upravni odjel Općine Šestanovac, koji koordinira cjelokupni proces, prikuplja i obrađuje podatke te priprema izvješća o provedbi Programa.

Ustanove i pravne osobe u vlasništvu i nadležnosti Općine Šestanovac obvezne su dostavljati Jedinstvenom upravnom odjelu podatke o provedbi aktivnosti i projekata iz svoje nadležnosti, uključujući relevantne pokazatelje rezultata i učinaka.

U proces izvješćivanja uključuju se i regionalne, državne te druge partnerske institucije sukladno nadležnostima, posebno u provedbi projekata financiranih iz nacionalnih i EU izvora.

7.2) Ciljevi praćenja i izvješćivanja

Praćenje i izvješćivanje imaju za cilj:

- sustavno praćenje uspješnosti provedbe ciljeva, prioriteta i mjera Provedbenog programa,
- učinkovito upravljanje provedbom Programa i kontinuirano unapređivanje lokalnih javnih politika,
- pružanje pravovremenih i relevantnih informacija donositeljima odluka prilikom definiranja razvojnih prioriteta i revizije Programa,
- utvrđivanje pozitivnih i negativnih učinaka provedbe,
- povezivanje razvojnih politika, programa, prioriteta, mjera i projekata,
- osiguranje transparentnosti i odgovornosti u korištenju javnih sredstava te redovito informiranje javnosti o postignutim rezultatima.

7.2.1 Način provedbe i rokovi

Praćenje i izvješćivanje o provedbi Provedbenog programa provodi se u skladu sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, Pravilnikom o strateškom planiranju i Priručnikom o strateškom planiranju.

- Jedinstveni upravni odjel izrađuje i podnosi godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa Općinskom vijeću.

- Regionalni i lokalni koordinatori obvezni su pokazatelje i izvješća o provedbi unositi u Informacijski sustav za strateško planiranje i upravljanje razvojem (ISSPUR).
- Izvješća se izrađuju na temelju unaprijed definiranih pokazatelja rezultata, ishoda i učinaka, uz naglasak na procjenu koristi za stanovništvo i gospodarstvo Općine.

Na ovaj način osigurava se kontinuirano i sustavno praćenje provedbe Provedbenog programa Općine Šestanovac, učinkovito upravljanje provedbom te transparentno izvješćivanje javnosti o ostvarivanju planiranih rezultata i učinaka.

1. Strateški razvojni plan Općine Šestanovac 2015. – 2020.
2. Plan gospodarenja otpadom Općine Šestanovac 2016. – 2021.
3. Provedbeni program Općine Šestanovac 2022. – 2025.
4. Narodne Novine
5. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju – sumarni podatci
6. PG 01.07.2025.g.
7. Hrvatski zavod za zapošljavanje - statistički centra HZZ – a
8. Zakon o brdsko – planinskim područjima (NN 118/18)
9. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05,
10. 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20)
11. <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>
12. <https://registar.kulturnadobra.hr/#/>

9) POPIS TABLICA

1. Tablica 1: Indeks razvijenosti Općine Šestanovac, Izvor MRRFEU, 2016
2. Tablica 2: Popis zaštićenih kulturni dobara na području Općine Šestanovac

10) POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Ukupan broj stanovnika prema zadnja dva popisa